

Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Dergisi

2025, 8(6): 436-445.

DOI: [10.26677/TR1010.2025.1546](https://doi.org/10.26677/TR1010.2025.1546)

ISSN: 2667-422X Dergi web sayfası: www.sobibder.org

KAVRAMSAL MAKALE

Niğde Alâeddin Camisine Dair Bazı Yeni Bulgular

Mustafa ERYAMAN, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde Yöresi Tarihi ve Kültürü, Uygulama ve Araştırma Merkezi, Niğde, e-posta: mustafaeryaman511@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9869-0094>

Öz

Bu çalışmada Niğde Alâeddin Cami'sinde tarafımızca tespiti yapılan iki usta kitabesi yanında daha önce okunan bir başka usta kitabesi tanıtılıp değerlendirilecektir. 09.11.2024 tarihinde Niğde'ye gelen, yazar ve araştırmacı arkadaşlar ile birlikte şehir gezisi kapsamında Alâeddin Camisine de ziyarette bulunduk. Bu ziyaretimizde caminin hemen hemen her bölümünü detaylı şekilde incelememiz neticesinde, cami kubbelerinden ikisinde bazı yazıların olduğunu fark etmemiz üzerine Kubbe merkezlerindeki bu yazıların ne olabileceğine yönelik olarak çalışmalara başlandı. Bu çalışmalarımız neticesinde de bazı yeni mimar kitabelerine ulaşılmıştır. Camide kaç usta kitabesi vardır? Var olan bu kitabelerde neden farklı mimar isimleri görülür? Ve neden mekânın farklı yerlerinde bulunurlar gibi birtakım sorulara da bu çalışmamızda yanıt aranmaktadır. Bu sayede de yeni bulgumuz olan iki usta kitabesi ile tekrardan okuması yapılan diğer usta kitabesi, tanımlarıyla birlikte literatüre kazandırılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Niğde Alâeddin Cami, Mimar Ebubekir, Mimar Sıddık, Mimar Gazi, Mimar Mahmud.

Makale Gönderme Tarihi: 06.02.2025

Makale Kabul Tarihi: 01.06.2025

Önerilen Atıf:

Eryaman, M. (2025). Niğde Alâeddin Camisine Dair Bazı Yeni Bulgular, *Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Dergisi*, 8(6): 436-445.

Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences

2025, 8(6): 436-445. DOI: [10.26677/TR1010.2025.1546](https://doi.org/10.26677/TR1010.2025.1546)

ISSN: 2667-422X Dergi web sayfası: www.sobibder.org

CONCEPTUAL PAPER

Some New Findings About Niğde Alaeddin Mosque

Mustafa ERYAMAN, Niğde Ömer Halisdemir University, Niğde Region History and Culture, Application and Research Center, Niğde, e-mail: mustafaeryaman511@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9869-0094>

Abstract

In this study, two master inscriptions identified by us in Niğde Alaeddin Mosque, along with another previously read master inscription, will be introduced and analyzed. On November 9, 2024, during a city tour in Niğde with our fellow writers and researchers, we visited the Alaeddin Mosque. As a result of our detailed examination of almost every part of the mosque, we noticed some inscriptions on two of the mosque's domes. This led us to initiate a study to determine what these inscriptions might be. Through our research, we discovered several new architectural inscriptions. In this study, we seek to answer questions such as: How many master inscriptions are there in the mosque? Why do these inscriptions feature different architect names? And why are they located in different parts of the structure? With our newly discovered two master inscriptions and the re-examination of the previously read inscription, we aim to document and contribute them to the academic literature.

Keywords: Anatolian Seljuk Niğde Alâeddin Mosque, Architect Ebubekir, Architect Sıddık, Architect Gazi, Architect Mahmud.

Received: 06.02.2025

Accepted: 01.06.2025

Suggested Citation:

Eryaman, M. (2025). Some New Findings About Niğde Alaeddin Mosque, *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 8(6): 436-445.

GİRİŞ

Niğde Alâeddin cami, literatürde Alâeddin Tepesi, halk arasında ise Niğde Kalesi de bilinen tepedeki iç kalenin güney tarafında yer alır. Aynı yönde uzunlamasına dikdörtgen planlı yapının içerisinde, aynı yönde yerleştirilmiş birer Haçvari forma sahip ayak aynı doğrultuda dört kez tekrarından oluşan sekiz serbest destek bulunur. Desteklerin kuzey-güney ve doğu-batı doğrultusunda atılan kemerlerle birbirlerine ve duvarlara bağlanmalarıyla yapı, on beş birime ayrılmıştır. Mihrap duvarı, önündeki yan yana üç birim kubbelerle örtülmek suretiyle vurgulanarak diğerlerinden ayrılmıştır (Parla, 2004:67). Diğer sahnınlar ise tonozla örtülü olup her bir sırada ikişer adet olmak üzere toplam sekiz ayak tarafından kuzey güney doğrultusunda üç sahna ayrılır. Orta sahnın merkezinde kare bir aydınlık feneri bulunmaktadır.

Yapının sanatkarları yapıya naksettikleri kitabelerinden anlaşılmaktadır. İki kardeşi Gazi bin Mahmud ile ortak olmak üzere, caminin üç yerinde Üstad Sıddık bin Mahmud'a ait sanatçı kitabesine rastlanmıştır (Sönmez, 1995:238). Cami, inşa ve usta kitabelerine göre, Alaaddin Keykubat döneminde Niğde Valisi Zeyneddin Beşare tarafından 620 H./1223 M. senesinde mimarlar Sıddık ve Gazi tarafından inşa ettirilir (Bayburtluoğlu, 1993:92-93, Özkarcı, 2014:47). Caminin yapı yönetici ise Müstenireddin'dir (Özkarcı, 2014:67).

Mihrap Önü Kubbe Usta Kitabesi

İncelemekte olduğumuz mihrap önü usta kitabesi orta kubbenin tepe noktasındadır. Bahse konu bu kitabeye ilişkin olarak literatür taramalarımızda “Orta kubbenin kilit taşında ne olduğu anlaşılmayan kabartmalar vardır” (Ekiz, 1989:20). İle “doğu kubbenin kilit taşında yazı ya da süsleme olduğu anlaşılmayan kabartmalar vardır” (Ekiz, 1989:19). İle Sönmez'in " Camide Üstad Sıddık ve kardeşi Gazi'den başka sanatçıların çalışıp çalışmadığı bilinmemektedir.” Şeklindeki bilgilerin dışında Süheyl Ünver'in Orta Anadolu Defterleri isimli eserinin, Defter: No.71 bölümünde “Alâeddin Camiinde Amel-i Sıddık b. Mahmud Rahmetillahi aleyhi rahmet, diye bir imza var” şeklindeki notu vardır (Mesara ve Esiner Özen, 2014:205). Ünver'in bu notunun mihrap önü kubbe merkezindeki usta kitabesi olması düşünülebilir. Lakin iç mekân orta sahnın açıklığı batı kemerindeki taş levha üzerine üç satırlık kitabeye bakıldığında bu kitabeyi okuduğu seyrinden anlaşılır. Bahse konu bu usta kitabesini Sönmez; “Amele Sıddık Bin Mahmud, Rahmetiillahi Aleyhi Hamd” olarak Özkarcı ise; “Amele Sıddık Bin Mahmud, Rahmetillahi Aleyhi Ammere (Özkarcı, 2014:68) şeklinde okudukları görülür.

Çalışmamıza konu bu usta kitabesinin yer aldığı kubbe kilit taşında oluşan derin çatlak ve kopmaların varlığı ile oluşan gerçeklik üzerine de tartışmalarımız ve araştırmalarımız titizlik içerisinde devam etmiştir. Daha sıcak haldeki bu konu tarafımızca tekrardan ele alınmıştır. İlk olarak kubbe merkezindeki bezemenin (yıldızın) bir kolunun eksik olduğu anlaşılmıştır. I. Alâeddin Keykubat döneminde tamamlanan Niğde Alâeddin Cami (1223) iç mekanının güneyinde sekizgen kasnakların üzerini kubbeler örtmektedir. Bunlardan olan ve mihrap önündeki yarım kubbenin çapı 6.00 m.dir (Özkarcı, 2014:52). Bahse konu yazılar da bu yarım kubbenin merkezindedir. Bezeme ile yazılar madalyon formlu, dairesel taşın üzerinde olup zemin oyma tekniğindedir. Taşın merkezindeki bezemenin üzerine denk aydınlatma zinciri vardır. Zincir yuvasından başlayan ve dört farklı yöne dağılan derin çatlakların olduğu, çatlakları dolduran derzlerden anlaşılmaktadır. Yekpare yuvarlak taş levhanın merkezinde beş kollu bezeme, bezemeyi çevreler şekilde de; “Amele Sıddık bin Mahmûd rahmetu'l-lâhi aleyhi” (Mahmûd oğlu Sıddık yaptı, Allah'ın rahmeti üzerine olsun) yazılıdır (Foto.1-Çizim.1).

Fotoğraf 1. Alâeddin Cami, Orta Kubbe Merkezinde Usta Kitabesinin Detay Görünüşü.

Doğu Yönü Kubbe Usta Kitabesi

Alâeddin Cami doğu yönündeki kubbe merkezinde yekpare taş levha yüzeyindeki dairesel alan içerisinde tarafımızca tespiti yapılan bir diğer usta kitabesi daha vardır. Burada da taş levhanın merkez noktasına denk aydınlatma zinciri asılıdır. Taş levhayı sınırlandıran dairesel çerçeve içerisinde müdevver bir şekilde istif edilmiş halde; “Amele Ebubekir Bin Gazi” (Gazi’nin oğlu Amele Ebubekir) yazılıdır (Foto.2, Çizim. 2).

Fotoğraf 2. Alâeddin Cami, Doğu Kubbe Merkezindeki Usta Kitabesinin Detay Görünüşü.

Çizim 2. Doğu Kubbe Merkezindeki Usta Kitabesinin Detay Görünüşü.

Çizim: H. Erel.

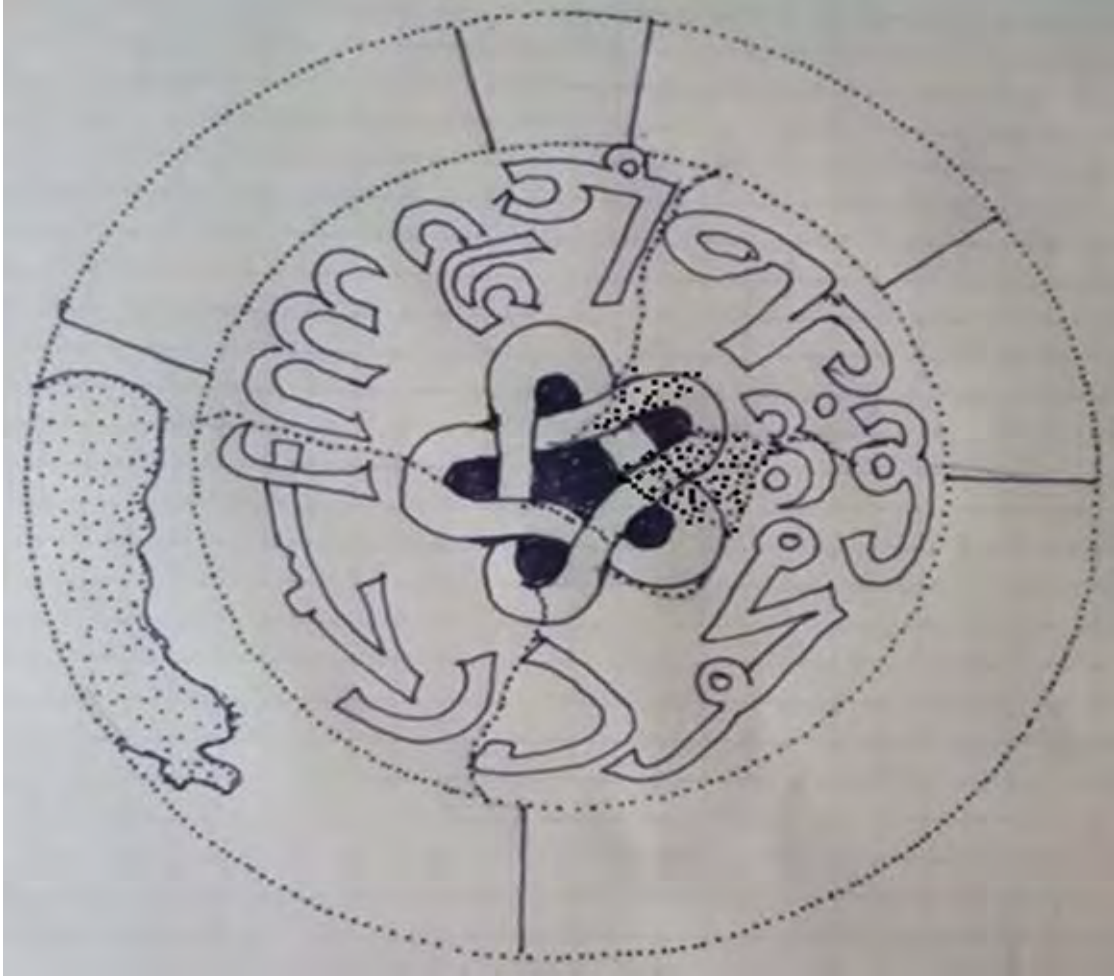
Batı Yönü Kubbe Usta Kitabesi

Alâeddin Cami batı yönündeki kubbe eteği altında düz yüzeydeki taş levha üzerindeki kitabe tarafımızca yeniden okunmuştur. Belli başlı yayınlarda; "1-Amele üstad Sıddık 2- Gazi Bin Mahmud" (Gabriel, 1931:30, Ekiz, 1989:12, Sönmez, 1995:243, Yılmaz, 1999:291, Güner, 2010:244, Özme ve Kocaeli ve Süslü, 2010:65, Şaman Doğan, 2013:118, Özkarcı 2014:69, Açıkgöz vd., 2016:169, Topal, 2018:54, Şahin, 2018:149, Yıldız, 2020) şeklinde okunan usta kitabesi esasında üç satırdan oluşmaktadır. Dikdörtgen taş levha üzerindeki üç satırlık kitabe de ise; 1- Amele Ebubekir, 2- Bin Gazi, 3- El-Tâcu (?), El-...., İlâ Rahmetillâhi" (Gazi'nin oğlu Ebubekir'in eseri İslam'ın tacı, Allah'ın rahmetine nail olmuş) yazılıdır. "Levhanın yazı boşluklarına özü Orta Asya'dan olan ve Anadolu Selçuklularınca geliştirilen ve genelde kuş beden ve kanatlarından stilize edilen Rumi motifleri yanında ışın motifleri serpiştirilmiştir. Bu Rumiler uçan kuşu andırmaktadır (Foto.3).

Fotoğraf 3. Alâeddin Cami, Batı Yöndeki Kubbe Eteğindeki Usta Kitabesinin Detay Görünüşü.

Mihrap Önü Kubbe Kilit Taşı Merkezinde Yekpare Yuvarlak Taş Levhadaki “Amele Sıddîk bin Mahmûd rahmetu'l-lâhi aleyhi” Yazısının İçerisinde Aşk Düğümü ve Yahut Beş Kollu Yıldız Biçimli Gül Bezek Diyebileceğimiz Bir Motif Vardır. Motif, Asimetrik Bir His Vermektedir. Bu Hissin İse Yuvarlak Formlu Kilit Taşındaki Çatlaklardan ve Kopmalardan Kaynaklı Olabileceği İhtimal Dahilindedir. Özünde Beş Kollu Zincir Motifi, Kolları Kalbi Andıran Plastik Yapıdaki Bezemenin Bir Kolu Tahribattan Kaynaklı Olarak Seçilememektedir (Çizim 1). Bezemenin Çevresine Yayılan Usta Kitabesi, Üslup Olarak İç Mekândaki Diğer Usta Kitabeleriyle Uyumlu Olduğu Görülür.

Çizim 1. Niğde Alâeddin Camii usta kitabesi ile beş kollu bezemenin detay çizimi.

Çizim: H. Erel.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Niğde Alâeddin Cami inşa ve usta kitabeleri orijinal görünümelerini büyük ölçüde korumaktadır. Camiye yönelik olarak tesadüf ettiğimiz yayınlarda üç usta kitabesi görülmektedir. Bunlar ise; Taçkapıdaki kitabe, iç mekânın orta sahnındaki açıklığın batı kemerindeki kitabe ve batı taraftaki kubbenin etek kısmındaki usta kitabeleridir. Dolayısıyla da caminin mimarlarının “Mahmud’un oğulları Sıddık ve Gazi ustalar” şeklinde tanıtılan iki kardeş oldukları ve içeride kemer üstünde bulunan başka bir kitabedeki “amel-i Sıddık b. Mahmud” ibaresinden de baş mimarın Sıddık usta olduğu da ifade edilmiştir (Altun, 1989:328). Tarafımızca tespiti yapıp okunan, kubbe içi

usta kitabeleriyle bu sayı beşe yükselmiştir. Alâeddin Cami doğu taçkapisındaki inşa kitabesinde yapı yöneticisi olarak “Müstenireddin”ın görevlendirildiği anlaşılmaktadır. Hemen bu mermer kitabenin altında birde usta kitabesi vardır. Usta kitabesi, taçkapaının alttaki kavsara kuşatma kemerinin üst köşeliklerine simetrik olarak iki satır halinde yazılmıştır. Bahse konu bu kitabe de; “Amel-e Üstâd Sıddık ve birâderiş Gâzi bin Mahmud” yazılıdır (Özkarıcı, 2014:68). Bu usta kitabesine bakıldığında geçmiş yayınların genelinde Sıddık ve kardeşi Gazi’nin (Bayburtluoğlu, 1993:83) Mahmud’un oğulları şeklinde tanımlanmış olduğunu görürüz (Etem, 1936:10, T.C. Niğde Valiliği, 1997:178, Çaycı, 2002:43, Erdoğan, 2004:32, Şahin, 2018:148, Yıldız, 2020). Dolayısıyla da bu durum aynı zamanda caminin iki mimar tarafından inşa edildiğine işaretler (Atılğan, 1999:178). Sanatçı yazıtlarının farklı yerlerde bulunması ve iki kişiye ait olması camide yapım aşamaları olabileceği düşüncesini akla getiriyor. Orta açıklık uygulamasının batı kemeri üzerinde sadece Üstâd Sıddık’ın adının geçmesi sorumluluğun daha çok bu kişide olduğu şeklinde de yorumlamalar görülür. Bu iki mimarın Z. Bayburtluoğlu’nun belirttiği gibi birisinin tasarımcı diğerrinin bezemeci olabileceği de akla getirmiştir. Genelde bu iki kişinin “kardeş” olarak kabul edilmesine karşın bunu kanıtlayabilecek ifade geçmediği de belirtilir. Ayrıca Z. Sönmez, kardeş olarak ifade edilen bu iki mimarın Kayseri ve Niğde’li olmaları ihtimalini kuvvetli bulmaktadır (Sönmez, 1995:239). Niğde’de kubbe içi kitabesi olan tek yapı hüviyetindeki caminin doğu yönündeki kubbe içi usta kitabesinde ve batı yöndeki kubbe eteği altındaki usta kitabesinde “Amel-e Ebubekir Bin Gazi” ismini okumaktayız. Burada Mimar Ebubekir’in Mimar Gazi’nin oğlu olduğu bahse konu bu kitabesinden anlaşılır. Caminin iç mekân orta sahnındaki ışıklığın (açıklığın) batı kemerine yerleştirilen taş levha usta kitabesinde ise; “Amel-e Sıddık Bin Mahmud” ifadesi vardır. Dolayısıyla, Mimar Sıddık’ında Mimar Mahmud’un oğlu olduğu bu kitabesinden anlaşılır. Hal böyle olunca da Mimar Sıddık ile Mimar Gazi’nin öz kardeş olmadıkları görülür. Dolayısıyla Farsça’da somut kardeş anlamındaki “Birader” kelimesi “-iş” ekini aldığı vakit “kardeşlik, kardeşçe sevgi” gibi soyut bir manaya bürünür. Tabi buradaki “-iş” ekiyle baba konumundaki Mimar Gazi ile Mimar Mahmud’un kardeşlik bağına yönelik vurgu amaçlı bir mesajdır da diyebiliriz. Buradan da aynı aile içinde usta-çırak geleneğine bağlı olarak sanatçı yetiştirilmesinin güzel bir örneği görülmektedir. Yeni bulgumuz olan usta kitabesindeki Mimar Ebubekir ismiyle oluşan bu hali birlikte yoğurduğumuzda da Mimar Gazi ile Mimar Mahmud’un esasen kardeş olduklarını, Mimar Ebubekir ile Mimar Sıddık’ın ise kardeşçe sevgiyle hemhal olduklarını ifade edebiliriz.

En nihayetinde cami doğu yönündeki kubbe içi usta kitabesinde ve de yeniden okuduğumuz batı yöndeki kubbe eteği usta kitabesinde “Amel-e Ebubekir Bin Gazi” ifadesiyle Mimar Gazi’nin oğlu Ebubekir olduğu kubbe usta kitabelerinden anlaşılır. Mihrap önü kubbe içi usta kitabesinde ve de caminin iç mekân orta sahnındaki ışıklığın (açıklığın) batı kemerine yerleştirilen taş levha usta kitabesindeki; “Amel-e Sıddık Bin Mahmud” ifadesiyle Mimar Mahmud’un oğlu Sıddık olduğu usta kitabelerinden anlaşılmaktadır.

Caminin ustalarını yeni bulgularımız olan iki usta kitabesiyle birlikte değerlendirdiğimizde; Mimar Mahmud’un oğlu Mimar Sıddık ile Mimar Gazi’nin oğlu Mimar Ebubekir caminin baş mimarları olduğu sonucuna varırız. Yine, kubbe altı usta kitabelerinin varlığı; caminin mihrap önü kubbe bölümü ile aynı doğrultudaki orta sahnı mimarlardan Mahmud ve oğlu Sıddık’ın, doğu ve batı kubbe bölümleri ile aynı doğrultulardaki sahnıları ise mimar Gazi ile oğlu olan mimar Ebubekir’in yaptığını rahatlıkla düşünebiliriz. Buradan da mimarların cami inşasını eşgüdümlü olarak yaptıkları sonucuna ulaşmaktayız. Bu sonuçla da kim hangi alanı yapmışsa o bölüme ismini yazarak, ismini ve yaptığı bölümü ebedileştirmiştir. Usta kitabelerini bu şekilde mekanlarla ilişkilendirdiğimizde, caminin doğu anıtsal taç kapisını ve kuzeye açılan diğerr anıtsal kapıyı da Mimar Gazi, Mimar Mahmud ile Mahmud’un oğlu Mimar Sıddık’ın yaptığını söyleyebiliriz.

Geleneksel cami mimarimizde örtü sistemleri yapıya göre değişkenlik gösterdiğinden, tezyinatları ve tezyinatta kullanılan malzemeler de buna bağlı olarak farklılaşır. Mekanlarda kubbe tezyinatı çini veya sırlı tuğla ile tezyin edilmişken, ahşap örtü ile kapatılan mekanların tavan tezyinatı ise kalem işleri ile bezenmiştir (Baysal, 2018:179). Niğde Alâeddin Cami mihrap önü kubbesinde bu tezyinatın taş ile tezyin edildiği görülür (Bkz: Fotoğraf 1, Çizim 1). Bakıldığında Selçuklu ve Beyliklere ait eserlerde müthiş bir tasarım zenginliği vardır. Herhangi bir eserde kullanılan malzeme, desen, renk ve motifler, dönemin tezyin edilmiş diğer eserleriyle benzerlikler gösterse de tekrarı da kopyası da değildir (Baysal, 2018:183). Kubbeler bulundukları mekanların merkezi noktasını oluşturur. Bu merkezi noktalar da genellikle beşgen ya da altıgen yuvanın etrafında yıldız ya da düğüm motifinin yapıldığı görülür. Niğde Alâeddin Cami orta kubbe kilit taşındaki beş kollu yıldız biçimli gül bezek motifinin merkezinde beşgen ya da altıgen bir merkezi nokta olmalıdır. Tıpkı Yunus Emre Camii Haziresindeki mezar taşı üzerindeki bezeme de merkezin nokta olması gibi... Burada beş kollu bir zincir motifi, diğerlerinde ise altı köşeli mührü Süleyman motifi kullanılmıştır. Dairesel alanın kenarlarındaki ise rumiler merkeze bakar biçimde konumlanmıştır. Erzincan Mama Hatun (1200) taş kapısında, Malatya Ulu Cami (1224) ve Eşrefoğlu Camii (1299) kubbesinde hemen hemen aynı özelliklerde bezenmiş süslemeler de vardır (Yıldırım, 2021:200), (Foto. 4-5).

*Yunus Emre Camii Haziresi'nde
plasterli mezar taşı üzerindeki
altı köşeli yıldız motifli bezeme*

*Malatya Ulu Camii (1224)
kubbesindeki altı köşeli yıldız
bezemesi*

Fotoğraf 4-5. Yunus Emre Cami Haziresindeki Altı Köşeli Yıldız Motifi ile Malatya Ulu Cami Kubbesindeki Altı Köşeli Yıldız Bezemesi.

Fotoğraf: Yusuf Yıldırım Arşivi 2024.

Eşrefoğlu Cami'nin tuğla konstrüksiyonlu üç sivri kemere oturan mihrap önü kubbesi son derece alımlı renklerde sırlı tuğlalarla ve çinilerle süslenmiş, göbeğine girift kûfî ile Hz. Muhammed ve dört halifesinin isimleri yazılıdır (Foto. 6). Göbeğe yazılan girift kûfîler, merkezi noktasında beşgen ile bağlanan beş kollu yıldız bezemesini nihayetlendirir şekildedir.

Fotoğraf 6. Eşrefoğlu Cami Mihrap Önü Kubbesindeki Tezyinli Hat.

Foto: Y. Yıldırım Arşivi 2024.

Eşrefoğlu Cami mihrap önü kubbesindeki tezyin ile Niğde Alâeddin Cami mihrap önü kubbesindeki düşünce ve tema bakımından benzetilebilir. Eşrefoğlu Cami mihrap önü kubbesindeki bezeme daha itinalı ve daha ayrıntılı yapıldığı söylenilebilir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Destek Bilgisi: Herhangi bir kurum ve/veya kuruluştan destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması yoktur.

Etik Onayı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazar(lar)ına aittir.

Etik Kurul Onayı: Çalışma kamuya açık ikincil verilerin kullanılmasıyla oluşturulmuştur.

Araştırmacıların Katkı Oranı: Çalışma tek yazarlı olup katkı oranı %100'dür.

KAYNAKÇA

Açıkgöz, F., Tektaş, M., Eryaman M., Ünlüler, Y., Çavuşoğlu Ö., Şengül, M., Atalay A., Yazgı A., Kirlenmez G. ve Erdoğan H. (2016). *Niğde Kültür Envanteri I*. Niğde: Salmat Basın Yayıncılık.

Altun, A. (1989). *Alâeddin Camii*. Türkiye Diyanet Vakfı, İslâm Ansiklopedisi, 2: 328. İstanbul.

Atılğan, S.O. (1999). Ortaçağ Anadolu Türk-İslam Mimarisinde Sanatçılar, *Erdem*, 12 (34):151-182.

Bayburtluoğlu, Z. (1993). *Anadolu'da Selçuklu Dönemi Yapı Sanatçıları*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Baysal, A. F. (2018). Eşrefoğlu Camii Ahşap Üzeri Kalem İşleri. Eşrefoğlu Beyliği. Uluslararası Orta Anadolu ve Akdeniz Beylikleri Tarihi, Kültürü ve Medeniyeti Sempozyumu I. (Editör) Şeker, M., Taşgın, A., Kaya, Y. (ss.157-172) Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

- Çaycı, A. (2002). *Anadolu Selçuklu Sanatında Gezegen ve Burç Tasvirleri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Ekiz, M. (1989). *Niğde Alaaddin Camii'nin Anadolu Selçuklu Mimarisi İçerisindeki Yeri ve Önemi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı, Niğde.
- Erdoğan K. (2004). *Dünden Bugüne Niğde. Dünden Bugüne Vakıflar Niğde*. (Koordinatör) Mehmet Soyaslan. Kayseri: Vakıflar Bülteni.
- Etem, H. (1936). *Niğde Kılavuzu*. İstanbul: Kültür Bakanlığı Antikiteker ve Müzeler Direktörlüğü Anıtlar Kurulu Sayı:3. İstanbul: Devlet Basımevi.
- Gabriel, A. (1931). *Niğde Tarihi*. Çev: Ahmed Akif Tütenk (1962). Ankara: Bengi Matbaası.
- Gürer, Ö. F. (2010). *Kapadokya'nın Başkenti Niğde*. (2. Basım), İstanbul: Maya Basın Yayın Matbaacılık.
- Mesara, G. ve Özen, E. M. (2014). *Süheyl Ünver'in Orta Anadolu Defterleri*. (1. Basım), İstanbul: Kubbealtı İktisadî İşletmesi.
- Özkarcı, M. (2014). *Niğde'de Türk Kültür Varlıkları I-II*. (1.Basım), Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Özme, A. ve Kocaaeli, F.ve Süslü, O. M. (2010). *Seyahatnamelerde ve Anılarda Niğde*. (1. Basım), Niğde: Niğde İl Özel İdaresi Yayınları.
- Parla, C. (2004). Sivas I. İzzeddin Keykavus Şifahanesi ve Niğde Alaeddin Camii'nin Simge Dili, *Erdem*, 14 (41):59-78.
- Sönmez, Z. (1995). *Başlangıcından 16. Yüzyıla Kadar Anadolu Türk-İslam Mimarisinde Sanatçılar*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Şahin, M. K. (2018). Afşin Eshab-ı Kehf Rıbatı ile Niğde Alaeddin Camisi Taçkapıları Üzerine Bazı Yorumlamalar, *Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, X(6):143-174.
- Şaman Doğan, N. (2013). Niğde'deki Türk Dönemi (13-15. Yyüzyıl) Yapılarında Taç Kapı-Mihrap Tasarımı ve Bezeme İlişkisi, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 30(1):115-140.
- T.C. Niğde Valiliği. (1997). *Niğde İl Yıllığı*, (1.Basım), Ankara: Önder Matbaacılık.
- Topal, N. (2018). *15. Yüzyılda Niğde*. (1.Basım), Konya: Kömen Yayınları.
- Yıldırım, Y. (2021). *Yunus Emre'nin Karaman'da Kültürel Mirası*. (1. Basım), Karaman: Karaman Belediyesi Yayınları.
- Yıldız, S. (2020). *Alaeddin Camii (Niğde)*. *Türkiye Turizm Ansiklopedisi Türk Turizminin Hafızası*. (Online)file:///C:/Users/ravza/Downloads/madde-alaeddin-camii-nigde.pdf [Erişim Tarihi: 05.02.2025].
- Yılmaz, F. (1999). *İlkçağdan Günümüze Niğde Tarihi*. (1.Basım), Niğde: Niğde Kültür Kitabevi Yayınları.